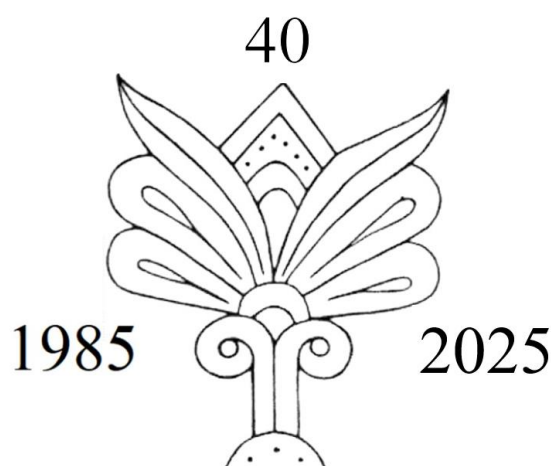

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület

őszinte története

XXXIX–XL

Az immár **40 éves Zürichi Magyar Történelmi Egyesület** 2024-ben és 2025-ben is folytatta a vállalt feladatát:

– eladássorozata szervezését Budapesten (35 éve ugyanott: H-1051 Bp. Arany János utca 10. 17–19 óra), ugyanakkor (minden hónap utolsó előtti csütörtökén, a nyári és téli szünet kivételével);⁶⁷⁸

– írástörténeti eladássorozata szervezését Budakalászon (a Kós Károly Művelődési Házban, H-2011 Bk. Szentendrei út 9. minden hónap utolsó péntekjén 17–19 óra);⁶⁷⁹

– az *Acta Historica Hungarica Turiciensia* periodika, s benne a *Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata* szerkesztését és kiadását (<https://epa.oszk.hu/01400/01445>).⁶⁸⁰

⁶⁷⁸ Budapesti előadás szervező Haraszti Zsuzsanna Karolina (haraszti.zs.karolina@gmail.com), akinek külön köszönet jár Dr. Anders Kaliff: Zsófia Torma and the Cradle of civilisation – könyvismertetője megszervezéséért és az előadaskivonat alatt kattintható videófelvételért.

⁶⁷⁹ A budakalászi előadások szervezője Záhonyi András (azahonyi4@gmail.com).

⁶⁸⁰ Szerkeszti a ZMTE Tudományos Tanácsa. Levélcímeik az Acta második oldalán.

A ZMTE budapesti előadássorozata⁶⁸¹

2024

Zürichi Magyar Történelmi Egyesület
UNGARISCH HISTORISCHER VEREIN ZÜRICH

Magyar Östörténeti
Találkozókat Tűkarsága

Sekretariat der „Treffen zur
Frühgeschichte der Ungarn“

Háromszor jelölve az Európa Tanács „René Descartes” tudományos díjra
Dreimal nominiert für den „René Descartes Prize” der Europäischen Union

Árpád fejedelem díj 2012
Encyclopaedia Hungarica tulajdonosa

Közérdekű Egyesület
Gemeinnütziger Verein

Hungarian Historical Society of Zurich
Association Historique Hongroise de Zurich
Società Storica Ungherese di Zurigo
Asociación Histórica Húngara de Zürich

CH-8004 ZÜRICH, Birmensdorfstrasse 51
znte@freemail.hu www.znte.org
Postkontonummer: Zürich 80 36214-1
IBAN elektronisch: CH130900000800362141
IBAN Papierform: IBAN CH 13 0900 0000 8003 6214 1
SWIFT Code/BIC: POFICHBEXXX
Empfängerbank: Swiss Post, PostFinance, Nordring 8,
CH-3030 Bern Clearing Number: 09000
Kapcsolati cím Magyarországon: Haraszti Zsuzsanna
Telefon: +36/1/389 4087
e-mail: haraszti.zs.karolina@gmail.com

Budapest Meghívó

Nyilvános előadás
Általában minden hónap utolsó előtti
csütörtökjén.
Kezdet: pontosan 17 óra.
Bérlés díjtalan.
Az előadást vita követi.
Hely: H-1051 Budapest V., Arany János utca 10.
Telefon: 0036/1/354-3400. Fax: 0036/1/354-3404
Aranytíz Kultúrház www.aranytiz.hu

	Előadás	Elnök
Január 18.	Záhonyi András régi írások kutatója, Budapest, ZMTE: <i>Egy igazabb történelem nyomai a csillagos égen</i>	dr. Farkas László okleveles írásanalitikus, az MTA (hadtudomány) doktora, Budapest, ZMTE
Február 22.	Raig Mária Magdolna ny. gazdasági matematikus, rendszertervező, művelődéstörténész, Budapest: <i>Az ősi jelképek értelmezése a magyar nyelv segítségével</i>	dr. Mandics György írás- és művelődéstörténész, a Magyar Művészeti Akadémia tagja, Budapest, ZMTE
Március 21.	dr. Csámpai Ottó PhD etnopszichológus, habil. egyetemi docens, Nagyszombati Egyetem, ZMTE: <i>Újabb fejlemények Vazul (Vasszoly) nyitrai herceg tragédiájával kapcsolatban</i>	Rihmer Aurél történész, Budapest, ZMTE
Április 18.	Prokopp Mária prof. emeritus, Budapest, ZMTE: <i>Esztergom klasszicista székesegyháza, a Magyar Sion 200 évvel ezelőtt, a Reformkor kezdetén kezdett épülni</i>	dr. J. Újváry Zsuzsanna történész, kandidátus, egyetemi docens, PPK, BTK, Budapest, ZMTE
Május 23.	dr. Csámpai Ottó PhD etnopszichológus, habil. egyetemi docens, Nagyszombati Egyetem, ZMTE: <i>A „labanc” Esterházy familia nemzeti küldetésstudata</i>	dr. Czoma László ny. múzeumigazgató, ZMTE, Budapest
Június 20.	dr. Timár Sándor történész, Ingelheim, ZMTE: <i>A székek rejtelmes eredete</i>	Mesterházy Zsolt magyar ókor kutató, Budapest, ZMTE
Szeptember 19.	Sancz Klára Lujza ny. muzeológus, Budapest, ZMTE: <i>Gróf Széchenyi István 200 évvel ezelőtt, családi gyászal és személyes problémákkal megküzdve, rendületlenül folytatta hazája megmentésére megkezdett tevékenységét</i>	dr. Czoma László , ny. múzeumigazgató, Budapest, ZMTE
Október 24.	dr. Bérczi Szaniszló kandidátus, ELTE Fizikai Intézet, Budapest, ZMTE: <i>A beszéd tagolhatósága, és e tagolás szerkezeti mélysége a magyar nyelvben: visszabonthatóvá teszi a gondolkodást műltbéli állapotok felé</i>	Záhonyi András régi írások kutatója, Budapest, ZMTE
November 21.	Raig Mária Magdolna ny. gazdasági matematikus, rendszertervező, művelődéstörténész, Budapest: <i>Az egyetemes értékek, örök igazságok terjesztőinek hírdelme a hatalom képviselőivel</i>	Haraszti Zsuzsanna , magánkutató, Budapest, ZMTE

⁶⁸¹ Lásd még: <https://www.znte.org/rendezvenyek/>.

2025

Zürichi Magyar Történelmi Egyesület

UNGARISCH HISTORISCHER VEREIN ZÜRICH

Háromszor jelölve az Európa Tanács „René Descartes” tudományos díjra
Dreimal nominiert für den „René Descartes Prize” der Europäischen Union

Árpád fejedelem díj 2012
Encyclopaedia Hungarica tulajdonosa

Budapest
Meghívó

Közérdekű Egyesület * Gemeinnütziger Verein

Hungarian Historical Society of Zurich * Association Historique Hongroise de Zurich * Società Storica Ungherese di Zurigo
Asociación Histórica Húngara de Zürich

CH-8004 ZÜRICH, Birmenzfelderstrasse 51
zunte@freemail.hu www.zunte.org

Postkontonummer: Zürich 80 36214-1
IBAN elektronisch: CH1309000000800362141
IBAN Papierform: IBAN CH 13 0900 0000 8003 6214 1
SWIFT Code/BIC: POFIGHBEXXX
Empfängerbank: Swiss Post, PostFinance, Nordring 8,
CH-3030 Bern Clearing Number: 09000
Kapcsolati cím Magyarországon: Haraszi Zsuzsanna
Telefon: +36/1/389 4087
haraszi.zs.karolina@gmail.com

Nyilvános előadás minden hónap utolsó
előtti csütörtökjén.
Kezdetre pontosan 17 óra.
Bérlés díjtalan. Az előadást vita követi.
Helyszín: H-1051 Budapest V. Arany János u. 10.
Telefon: +36/1/354-3400, Fax: +36/1/354-340
Aranytíz Kultúrház www.aranytiz.hu
e-mail: aranytiz@aranytiz.hu

	Előadás:	Elnök
Január 23.	Harsay Mária Magdolna ny. gazdasági matematikus, rendszerszervező, művelődéstörténész, ZMTE: <i>Szent Korona, mint az ökeresztény hivatalig jelképe</i>	Szekeres István íráskutató, Budakalász, ZMTE
Február 20.	Simonné Schuck Mária Magdolna magánkutató: <i>TAMANA, a huszonegyedik század megjelenése</i>	Dr. Csámpai Ottó, etnopszichológus, Felvidék, ZMTE
Március 20.	Prof. Dr. Prokopp Mária Széchenyi-díjas művészettörténész, ELTE BTK emeritus egy. tanára, ZMTE: <i>Magyarországi Mária nápolyi királyné helye a 13. századi Európa életében</i>	Dr. J. Újváry Zsuzsanna történész, egyetemi docens PPKÉ BTK, Budapest, ZMTE
Április 24.	Ifj. Dr. Csámpai Ottó az Esterházy János Emlékmúzeum és Zarándokközpont igazgatója: <i>Újabb kutatási eredmények gróf Esterházy János életével és tevékenységével kapcsolatban</i>	dr. Czoma László ny. múzeumi igazgató, ZMTE, Budapest
Május 22.	Dr. Anders Kaliff régész professzor, Uppsalai Egyetem: <i>Dr. Torma Zsófia, az első magyar régész nő munkásságának 21. századi jelentősége</i>	Haraszi Zsuzsanna Karolina magánkutató, Budapest, ZMTE
Június 20.	Dr. Timaru-Kast Sándor, kelta kutató, Ingelheim, ZMTE: <i>A magyarok rejtélyes (szkíta, etruszk, kelta) eredete</i>	Mesterházy Zsolt magyar ókor kutató, Budapest, ZMTE
Szeptember 18.	Rihmer Aurél történész, iskolaigazgató, Budapest, ZMTE: <i>Osztrák-Magyar Monarchia hadihajói a világtengereken</i>	Dr. Csámpai Ottó, etnopszichológus, Felvidék, ZMTE
Október 30.	Dr. Mandics György művelődéstörténész, a MMA tagja, Budapest, ZMTE: <i>Bohvai János és az írárendszerek matematikai alapjai</i>	Dr. Darai Lajos Mihály prof. emeritus, KJE, Székesfehérvár, ZMTE
November 20.	Dr. J. Újváry Zsuzsanna történész, egyetemi docens PPKÉ BTK, Budapest, ZMTE <i>Magyar nagyhatalmak a 16–17. században</i>	Beke Zoltán a ZMTE elnöke

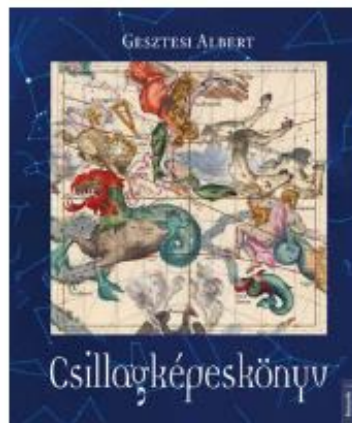
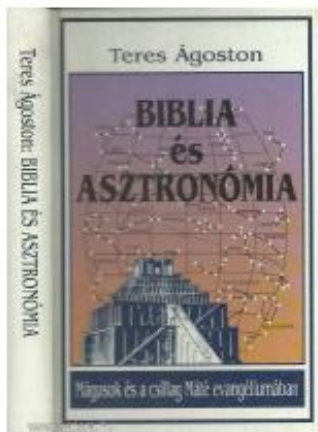
ELŐADÁSMEGHÍVÓ

MEGHÍVÓ

2024. január 18., 17 óra
Budapest, Arany J. u. 10.
A Zürichi MTE előadássorozata

Egy igazabb történelem nyomai a csillagos égen

Záhonyi András íráskutató (ZMTE) előadása
Elnök: *dr. Farkas László* írásanalitikus

Az előadás ingyenes.
Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

2025

vitéz Harsay Mária Magdolna:

Magyarország Megszentelt Koronája, mint az ókeresztény hitvilág jelképe.

Budapest, Arany10 Kultúrház, 2025. január 23.

A Szent Korona történetében (még 1978-ban olvasva) megragadta a figyelmét, hogy a II. világháború után felkérték a Vatikánt a Korona megőrzésére, azonban a pápa azzal utasította el, hogy az nem vatikáni kincs. Hogy van ez? Állítólag a pápától kapott korona megőrzését nem vállalja a pápa?

Válaszokat keresve annak idején sokaknak mesélte a problémát, és ekkor kölcsönkapta kollégájától azt a néhány géppel írt megsárgult papírost, amelyen egy örmény pap az örmény levéltári kutatásának eredményeit ismertette, miszerint a magyarok Szent Koronáját örmény ötvösök készítették.

E két információ nemcsak ledöbbsentette, hanem jelentős hatással volt gondolkodására. Ezért aztán meglepte a sokéves mély hallgatás minderről a magyar tudományosságban. És ez nem képzelődés. Azonban éppen 2025 januárban – az előadására készülve – mintha az Égiektől érkezett volna megerősítés. Egyrészt Szántai Lajos beszélt a vatikáni visszautasításokról, másrészt információt kapott Szigeti István könyvéről, aki még 1996-ban írt a koronánk örmény eredetéről.⁶⁸² „A Szent Korona titka” című művét illene megszereznie, azonban már így is megerősödött hitében, hogy jó úton jár a magyarság eredetére vonatkozó kutatásaival, ami elég jelentősen eltér a közismert elméletektől.

Az előadás első felében tömören összefoglalta azon ismereteit, amelyek alapján eléggé egyértelműen Atilla király öröksége a Szent Korona (feltehetően nem minden előzmény nélkül), majd rámutatott arra a kritikus időszakra, amikor változtatásokkal igyekeztek átformálni a korona sugárzó erejét. Az előadás második felében pedig a Szent Korona jelképrendszerét ismertette, bizonyítván, hogy e Korona a jézusi szkiticizmus terméke, azaz valóban semmi köze a nyugat-római keresztény kultúrkörhöz, és így már érthető, miért nem akarta beengedni a pápa a Vatikáni Kincstárba, még ideiglenesen sem

Dr. Prokopp Mária:

Magyarországi Mária, V. István király lánya, nápolyi királyné (1270-1323) helye a 13. századi Európában.

Budapest, Arany10 Kultúrház, 2025. március 20.

1) IV. Béla király (1235 -70) és felsége, Laszkarisz Mária niceai hercegnő és családja bemutatása az 1241. évi tatárjárás előtt és után.

2) II. Frigyes császár 1250 évi halála Palermóban, és 15 éves háború a nápolyi trónért.

3) I. Anjou Károly győzelme és kapcsolatkeresése IV. Béla királlyal – sikertelen!

⁶⁸² Vesd össze Cser Ferenc, Darai Lajos: A magyar műveltség és a Szentséges Korona jelentősége. *Acta Historica Hungarica Turiciensia* 40. évfolyam 1. szám (2025).

https://epa.oszk.hu/01400/01445/00073/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2025_1_006-044.pdf. – A szerk.

- 4) A nápolyi király elnyeri V. István ifjabb király szövetségét: kettős esküvő a trónörökösök között.
- 5) Mária a nápolyi trónörökös felesége: 1270–85, és mint királyné tevékenysége.
- 6) Az 1300. évi I. szentév.
- 7) Mária nápolyi királyné kapcsolata a hazájával.
- 8) A Pest-belvárosi plébániatemplom Madonna freskója, 1310 körül.
- 9) Mária nápolyi királyné küzdelme az első szülött fia halála után annak fia győzelméért a magyar királyság élén – győzelem!

Ifj. Dr. Csámpai Ottó:
Újabb kutatási eredmények gróf Esterházy János életével és tevékenységével kapcsolatban

Budapest, Arany10 Kultúrház, 2025. április 24.

ESTERHÁZY JÁNOS
ZARÁNDOKKÖZPONT

**ISTEN SZOLGÁJA
ESTERHÁZY JÁNOS
ZARÁNDOKNAP**

*„A megváltásban reményel
lettünk megajándékozva.”
(XVI. Benedek, Spe salvi, 1)*

Tisztelettel meghívjuk AZ ISTEN SZOLGÁJA
ESTERHÁZY JÁNOS
elhunytnak 68. és végső nyugalomra helyezésének
8. évfordulója alkalmából szervezett Zarándoknapra.

Helyszín: Esterházy János Zarándokközpont, Alsóbodok
Időpont: 2025. szeptember 12.-13. (péntek - szombat)

A Zarándoknap programja

2025. IX. 12.

17.00 Szentmise a kápolnában.
18:30 Keresztény ünnepek c. fotókiállítás megnyitása.
Esterházy-Mycielska Mária, a magyar-lengyel Antigone, drámarészlet.
Előadja Varga Gabriella színművésznő.
20.00 A Mártírok Falától induló esti gyertyafényes keresztútjárás.
21.00 Imavirrasztás a békéért a kápolnában.

2025. IX. 13.

09.30 Az ötödik Esterházy János gyalogos zarándoklat Bábindalról Alsóbodokra.
11.00 Kapunyitás, a zarándokok fogadása, beszámoló és tanúságtételek.
13.00 A Hűség keresztútjának imádságos bejárása.
14.00 Az Esterházy János emlékérem ünnepélyes átadása.
15.00 Ünnepi hálaadó szentmise.
Főcelebráns: Mons. František Rábek, nyugalmazott szlovák tábori püspök.
17.00 Gimesi Alapiskola Gyermekkora fellépése, Varga Imre karnagy vezetésével.
A zarándoknap védnöke Mons. Dürčo Zoltán, a Nyitrai Egyházmegye püspöki helynöke.

Mindenkit szeretettel hív és vár az Esterházy János Zarándokközpont vezetése.

Regisztráció és további tudnivalók: e-mail: info@esterhazyjanos.eu, www.esterhazyjanos.eu, www.facebook.com/estzarakndokkoczpont
GPS koordináták: Dolná Obchodca N 48 30842 E 18 21089

1 / 1

Dr. Anders Kaliff:

Zsófia Torma and the Cradle of civilisation – könyvismertetője

Budapest, Arany10 Kultúrház, 2025. május 22.

Dr. Torma Zsófia, első magyar régésznőnk elsőként felfedezett 1875-ben Erdélyben egy újkőkori kultúrát, annak leleteiből múzeumnyi anyagot gyűjtött élete során, ennek ellenére sem nevét, sem munkásságát, leleteinek jelentőségét nem ismeri a nemzetközi régészet és sajnos a magyar társadalom sem. Élete utolsó hónapjaiban kapott tiszteletbeli doktori címet a monarchia császárától – azután újból a felejtés sűrű homálya következett és még ma is tart.⁶⁸³

Ezen helyzetet változtatna a svéd régész, Dr. Anders Kaliff, az Uppsalai Egyetem professzora, akinek figyelmét felkeltette ez a felfedezés és ez az igazságtalan helyzet. Könyvet írt régésznőnk életéről, a régi Magyarország és benne Erdély hányatott történelméről. Torma Zsófia már-már hősies gyűjtő munkájáról, aki kiváló szellemi képességével, szakirodalmi olvasottságával olyan régészeti összehasonlításokat tett Trójával és az addigi mezopotámiai régészeti eredményekkel kapcsolatban, amit a 19. században – fantázia nélkül – nem fogadtak el. Az idő őt igazolta, az archeogenetika megjelenésével ma már tagadhatatlan, hogy a Tordosi kultúra megtalálásával feltette a Kárpát-medencét a világ legősibb régészeti lelőhelyei közé az őstörténeti térképre.

„Közép és Délkelet-Európában már több mint 7000 éve létezett egy nagyon fejlett földművelő társadalom, több ezer lakosú városszerű településekkel. Ennek első nyomait az 1870-es években Erdélyben, Tordos helyiség közelében fedezték fel. Az ásatásokat Dr. Torma Zsófia (1832-1899), a világ első régészasszonyai egyike végezte. Itt található a fémmegmunkálás és egy írott nyelv legkorábbi megjelenése” – írja a szerző.

A Torma Zsófia Gyűjteményt több mint 11 ezer darabra becsülik, értékét főleg az agyagedényekre karcolt jelek, – írásjelek – rovasjelek adják, melyek kora legalább 1000 évvel előzi meg a hasonló, mezopotámiai Sumer-korból származó jeleket.

Az angol nyelvű könyv az Uppsala Univerzitat kiadásában jelent meg, a könyv címe is hangsúlyozza Torma Zsófia rendkívüli eredményét, amely nagyban befolyásolhatja emberi civilizációnk eredetének megítélését:

Zsófia Torma and the Cradle of Civilisation

Torma Zsófia és a civilizáció bölcsője.

Hálásak vagyunk, a szerző budapesti előadásáért, – magyarra fordította Rebeka Berecky Veress, szintén Uppsalában élő, magyar származású fiatal hölgy, aki fordítója volt a magyar nyelven már korábban megjelent műnek. Első régésznőnk napjainkig nem kapta meg a neki kijáró méltó tiszteletet, elismerést és ismertséget.

Mi magyarok nagyra értékeljük Dr. Anders Kaliff professzor könyvét, ami remélhetőleg a nemzetközi tudományos életben is megbecsülést nyer, értékelni fogják Torma Zsófia zseniális felismeréseit, mert a kor, amiben élt még csak akadályozni tudta és nem becsülte tudósnoként itthon eléggé, hiszen német folyóiratban tudott csupán felfedezéséről beszámolni.

Anders Kaliff angol nyelvű könyve ingyen letölthető, és terjeszthető innen:

⁶⁸³ A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület már korábban kötelességének érezte, hogy tudományos tanácskozáson értékelje és vitassa meg Dr. Torma Zsófia bárónő tudományos munkásságát. Lásd: *190 éve született dr. Torma Zsófia, az első magyar régésznő" című emlékülés előadásai* (Zürichi Magyar Történelmi Egyesület, Budapest, 2023. január 27.) *Acta Historica Hungarica Turiciensia* 38. évf. 2. sz. [2023] <https://epa.oszk.hu/01400/01445/00067/pdf/>. – A szerk.

A teljes előadás videófelvevétele:

https://drive.google.com/file/d/1b_Ukxp6omjZQssjN4dnoNvOl_FhUaXa/view

Dr. Timaru-Kast Sándor:

A Magyarok cselekedetei, Honfoglalás és egyéb hungaricumok.

Budapest Arany10 Kultúrház, 2025. június. 19.

Mottó: *Köd előttem, köd mögöttem, Isten tudja, honnan jöttem...
Szeretők a titok, ő sem tudja ki vagyok.* (Szabó Lőrinc)

Volt egyszer, hol nem volt... – kezdődik minden régi magyar népmese. Árkon-bokron túl, Hetedhét országon túl, az Üveghegyen is túl, a Kerekerdőn túl, az Operenciás tengeren is túl, ott, ahol a kurta farkú malac túr, volt egy nagy király, aki a Világközepén, egy gyönyörű országon uralkodott. Hargita, a Nagykirály, az első volt azon a földön, és volt neki három fia, a legnagyobbikat Zabnak, a középsőt Árpának, a legkisebbiket pedig Kölesnek hívták⁶⁸⁴...

A mese szövegének értékelése egy nagyon régi világba röpíti a szemlélőt. Nagyon régi világ tárul elénk a mese által, amely a magyarságot, a hivatalos meddő történelemírással szemben, amely újat képtelen felmutatni, teljesen más fénybe helyezi. Sőt, ma már a történelmi köd fátylával borított mondák világába vezeti a lelkes kutatót. Abba a világba – amiről a székely népmesék szólnak, – amikor még tündérek és óriások éltek az emberekkel együtt a földön.

Minden ősi nép, így a magyarság eredete is elvész a feledés homályába, és csak az ősi ködön túli Tündérvilágban lelhetünk rá újra. Az Árpád-féle Honfoglalás 1000 éves ünneplésekor, a nagy Millennium ünnepén, 1896-ban megjelent monográfiájában, Thúry József, magyar nyelvész és turkológus, a következőket írta:

„Aligha van olyan nemzet, melynek eredetére és őstörténetére vonatkozólag annyi és olyan természetű kútforrás maradt volna fenn, mint a magyarokra vonatkozólag, s mégis talán egy nemzetnek az őstörténetét sem borítja olyan sűrű homály mind e napig, mint a magyarokét. Pedig az írásban fennmaradt történelmi emlékek ékesszólóan bizonyítják, hogy az egykorú és közeli történetírás voltaképpen mindig tisztában volt azokkal a dolgokkal, amelyekből az újabbkori kutatók kérdéseket csináltak.”⁶⁸⁵

Ebben az előadásban éppen ezen hősmondák és népmesék útján kísérem a magyar történelem kezdeteit, bőséges képanyag kíséretében. Középkori krónikáink, a régészet és az írott történelem ezek igazságát alátámasztják. Máig ható emlékképek őrzik a „sötét” múltat. Bebizonyosodik, hogy a magyar múlt jelen volt, és máig jelen van, úgy Nimród földjén, mind a hetiták világában (Hetedhétország). De, még az Operenciás vidékeken is megtaláljuk a máig fennmaradt magyar nyomokat.

vitész Rihmer Aurél:

Az Osztrák–Magyar Monarchia Haditengerészete

Budapest, Arany10 Kultúrház, 2025. szeptember 18.

Idén tavasszal vettem egy könyvet a Zalai haditengerészekről, az „Adria foglyai” címmel. Az eladó furcsán nézett rám és kérdezte, az Osztrák-Magyar Monarchiának volt haditengerészete. Igen volt, feleltem, még hozzá a világ 6-7. legerősebb tengerészete. De sajnos ez az erős

⁶⁸⁴ Erdélyi népmese: Zab, Árpá és Köles (Kálmány Lajos mesegyűjteménye).

⁶⁸⁵ Zachar József: Egy az Isten, egy a Nemzet, Budapest, 2009, 7. old.

és dicsőséges haditengerészet ma alig ismert. Pedig hajóink ott voltak a világ talán összes tengerén és óceánján (a Kaszpi-tenger kivételével). Áthajóztak tájfunokon és hurrikánokon. Képviseletük a Monarchiát Európában, Ázsiában, Afrikában, Ausztráliában és ha kellett akkor az amerikai kontinensen is. A hajók és legénységük, szükség esetén fegyverrel védték meg a Monarchia érdekeit a török és ázsiai, valamint egyéb vizeken. Részt vettek bajba jutott külhoni és hazai hajók mentésében, illetve rendszeresen oltottak városi tüzeket. Még a hadihajók is igen gyakran végeztek kereskedelmi küldetéseket. Viszonylagos alacsony merülésük révén, fel tudtak hajózni a nagyobb folyókon is.

Katonai téren pedig a korszak legkorszerűbb hadműveleti megoldásait gyakorolták. Flottánk mindenben versenyre kelhetett a környező hatalmak tengerészetével. Fejlődését azonban nagyban hátráltatta az Osztrák–Magyar Monarchia magyar parlamentje és gazdasági delegátusa, mely nem értette meg a flotta jelentőségét. Kifogásolták továbbá, hogy a megrendelések többségét osztrák és cseh cégek kapják, miáltal Magyarországot nem látták gazdaságilag érdekeltnek a flottafejlesztés terén. Szintén jelentős gátat képezett a magyar politikai elit ellenállása a hadseregfejlesztés terén. Ez többek között azt eredményezte, hogy a flotta állandó emberhiányban küzdött, miáltal soha nem volt hadra fogható az összes bevethető állapotú hadihajónk. A flotta számára pedig komoly gondot jelentett a megfelelő minőségű szén beszerzése. Ez majd az I. világháborúban jelentősen korlátozta a flotta mozgásterét.

A Monarchia kiváló tengerészképzésére jellemző, hogy több hajónk (kereskedelmi és hadihajó egyaránt) körbe hajózta a Földet. A flotta számára pedig a Szezei-csatorna szinte hazai víznek tűnt, oly gyakran hajóztak annak vizén. Hajóink szinte mindig járták a tengereket. Például *Zinovij Rozsesztvenszkij a csuzimai csatát megelőző pár napban egy monarchiás cirkálót, az SMS Panthert látogatta meg Dzsibutiban. Az SMS Mária Terézia cirkáló legénysége pedig a csatatér széléről nézte végig 1898-ban a santiagoói tengeri ütközetet, ahol az USA hajói megsemmisítették az ottani spanyol flottát. Az utak nem voltak veszélytelenek. Például az SMS Albatros ágyúnaszád legénységének egy részét kanibálok ették meg a Salamon-szegeteknél.*

Az előadás ennek a lényegében ismeretlen flottának a történetébe nyújtott bepillantást. Nem a technikai részeket emelte ki, hanem a flotta birodalmi szellemét és fontosságát. A hajók parancsnokai lényegében diplomaták, akiket királyok, szultánok vagy éppen az USA elnöke fogad. Nem véletlen, hogy a tengerészek közül akár Magyarország kormányzói tisztébe is fel lehetett emelkedni. Tengerészeink a XIX. század vége, XX. század elejének kalandorai és hősei. Míg a délszláv népek mindmáig fiaikat nemzeti hősként tisztelik, addig sajnos a magyarok elfeledték ezen hősöket, és elfeledték ezen flottát.⁶⁸⁶

Dr. Mandics György:

Bolyai János és az írásrendszerek matematikai alapjai

Budapest, Arany10 Kultúrház, 2025. október 30.

Bolyai János a legnagyobb magyar tudós, aki korszakos jelentőségű felfedezést tett: a matematikát, nem a minket körülvevő világ szabályosságainak leírására kívánta felhasználni, mint előtte minden más matematikus, hanem forradalmi új utat tört: olyat alkotni, amit eddig még ember nem is gondolt: egy új más világot.

⁶⁸⁶ Minden dicséret megilleti Rihmer Aurélt, hogy hatalmas munkával megírta e flottánk történetét:

Rihmer Aurél: Az Osztrák-Magyar Monarchia Haditengerészete. Páncélosok „mindenkori csatahajó osztály” és cirkálók. A flotta a sajtó tükrében. Acta Historica Hungarica Turiciensia XL. évfolyam 3. szám. ISSN 2297-7538

<https://epa.oszk.hu/01400/01445/00075/pdf/> és

https://epa.oszk.hu/01400/01445/00075/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2025_3.pdf. – A szerk.

Ő már az alkotás folyamán ráébredt arra, hogy ezzel Istennel lépett versenyre, mert eddig csak Isten teremtett a semmiből új világot. Ez a felismerés juttatott neki egy hatalmas hegyet a Hold túlsó felén. Hogy ez hogyan történt, s mi lett a következmény – erről szólt az előadás. Ma nem lenne ürrepülés például, ha nincs Bolyai.⁶⁸⁷

Dr. J. Újváry Zsuzsanna:

Magyar nagyasszonyok a 16–17. században

Budapest, Arany10 Kultúrház, 2025. november 20.

Mivel 2023 őszén ugyanitt a „Magyar nagyasszonyok” című előadása Kanizsai Dorottyáról és Nádasdy Kanizsai Orsolyáról, majd röviden Batthyány Zrínyi Doricáról szólt, a mostani előadáson inkább az erdélyi nagyasszonyokról, a fejedelemsasszonyokról beszélt: Bethlen Gáborné Károlyi Zsuzsannáról, I. Rákóczi Györgyné Lorántffy Zsuzsannáról és menyéről, II. Rákóczi Györgyné Báthory Zsófiáról.

Az előadás elején bevezetéképpen arról beszélt, hogy a magyar nőknek speciálisan több joguk volt, mint nyugat-európai sorstársainak, majd általános feladataikról. Ezután az erdélyi fejedelemsasszonyok életéről, viselt dolgairól szólt.

⁶⁸⁷ Bolyai János társadalomelméleti munkásságáról legutóbb dr. Borsos Szabolcs, a marosvásárhelyi Bolyai Líceum tanára írt az ZMTE periodikájában „Az üdvtan filozófiai alapjai” címmel: https://epa.oszk.hu/01400/01445/00070/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2024_2_482-484.pdf. – *A szerk.*

A ZMTE budakalászi előadássorozata

2024

Zürichi Magyar Történelmi Egyesület

UNGARISCH HISTORISCHER VEREIN ZÜRICH

Magyar Őstörténeti
Találkozókat Társasága

Sekretariat der „Treffen zur
Frühgeschichte der Ungarn“

Háromszor jelölve az Európa Tanács „René Descartes” tudományos díjra
Dreimal nominiert für den „René Descartes-Prize” der Europäischen Union

Közérdekű Egyesület
Gemeinnütziger Verein

Arpad fejedelem díj 2012
Encyclopaedia Hungarica

Hungarian Historical Society of Zurich
Association Historique Hongroise de Zurich
Società Storica Ungherese di Zurigo
Asociación Histórica Húngara de Zürich

Budakalász Meghívó

CH-8047 ZÜRICH

Postfach 502 znte@freemail.hu www.znte.org
Postkontonummer: Zürich 80 36214-1
IBAN elektronisch: CH130900000800362141
IBAN Papierform: IBAN CH 13 0900 0000 8003 6214 1
SWIFT Code/BIC: POFICHBEXXX
Empfängerbank: Swiss Post, PostFinance, Nordring 8,
CH-3030 Bern Clearing Number: 09000
Kapcsolati cím Magyarországon: Haraszi Zsuzsanna
Tel: +36/1/389 4087 haraszi.zsuzsanna1@chello.hu

Nyilvános előadás
általában minden hónap utolsó pénteki napján.
Kezdete: pontosan 17 óra.
Belépés díjtalan. Az előadást víta követi.
Helye: H-2011 Budakalász, Szentendrei út 9.
Telefon: +36/26-340-468 Fax: +36/26-540-422
Kós Károly Általános Művelődési Központ
e-mail: imfo@koskarolyuh.hu
web: www.koskarolyuh.hu

Eloadas

Elnök

A ZMTE „Régi magyar nyelvű rovásírások munkacsoport” nyilvános ülései

Január 26.	Barabássy Miklós: A Szent Korona és feliratai.	Záhonyi András, a régi írások kutatója, Budapest, ZMTE.
Február 23.	Szekeres István: Egyetemes írástörténeti áttekintés.	Sancz Klára Lujza, ny. muzeológus, Budapest, ZMTE
Március 29.	Írástörténeti kerekasztal.	
Április 26.	Záhonyi András: Csillagképek és írásrendszerek.	Bérczi Szaniszló, fizikus, Budapest, ZMTE.
Május 31.	Mandics György: Bolyai János – és az írásrendszerek, a matematika alapjai.	Szekeres István, írástörténet kutató, Budakalász, ZMTE.
Június 28.	Bérczi Szaniszló: A beszéd kialakulása.	Mandics György, matematikus, íráskutató, író, Temesvár=Budapest, ZMTE.
Szeptember 27.	Rumi Tamás és Sipos László (Rovás Alapítvány): A székely-magyar rovásírás korszakai, a rovás szabványosítása.	Záhonyi András, a régi írások kutatója, Budapest, ZMTE.
Október 25.	Bérczi Szaniszló: Czuczor–Fogarasi magyar nyelvi szótára	Haraszi Zsuzsanna, magánkutató, Budapest, ZMTE.
November 29.	Évzáró szakmai megbeszélés. Vendég: Szekeres Sándor	Záhonyi András, a régi írások kutatója, Budapest, ZMTE.

2025

Zürichi Magyar Történelmi Egyesület

UNGARISCH HISTORISCHER VEREIN ZÜRICH

MAGYAR TÖRTÉNELMI TÁRSASÁG / ASSOCIATION des „societas pro reliktae rickhedege

Árpád fejedelem díj 2025 / ANNO DOMINI 2025

Művelődési egyesület / Association culturelle

Magyaros Előzetes Társaság / Association Préliminaire Hongroise de Zurich

Budakalász

Meghívó

CH-8047 ZÜRICH / Postfach 302 / Telefonnummer: 042 628 10 10228-1

nyilvános előadás / Public lecture / Kérjük, érkezzon 17 óra. Előpénz elfizetés.

Előadás

Előadás

ZMTE „Régi magyar nyelvű rovásírások munkacsoport” nyilvános előadása

Table with 3 columns: Date, Topic, and Speaker. Rows include dates from Január 31 to November 18, topics like 'Bécsi László nyelvész', 'Vasschaki Ferenc', and 'Dr. Oláh Zoltán', and speakers like 'Sackercs István', 'Záhonyi András', and 'Harsanyi Zsuzsanna'.

ELŐADÁSKIVONATOK

2024

Barabássy Miklós:

A Szent Korona és feliratai

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2024. január 26.

Szent Koronánk elkészítéséről, annak eredeti képrendjéről, a készítés helyéről és idejéről eltérő véleményeket képviselnek a kutatók. Révay Miklós koronaőr, Ipolyi Arnold, Csomor Lajos, Ludvig Rezső, Ferencz Csaba, Szigeti István, az MTA Lendület Munkacsoportja, Pap Gábor, Berta Tibor eltérő véleményeket is megfogalmaz. Barabássy Miklós a zománcképzés szakkérdéseiről, a vitatott képfeliratokról (ARTHOLO, TLHOMAS, Geobitzas, Konstantinos, Dukas) fejtette ki új könyve alapján álláspontját.

Szekeres István:

Egyetemes írástörténeti áttekintés

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2024. február 23.

A tudomány az emberré válás folyamatát az eszközkészítés, a társadalom és kultúraépítés képességével köti össze. Alkalmi, talált eszközöket egyes állatfajok is képesek használni, de eszközökkel eszközöket készíteni nem.

Az állatoknak is van tagolatlan hangjelekkel figyelemfelhívó, tájékoztató „beszéde”, de ezek a *mindenkori jelen* eseményeihez kapcsolódnak. Az ember hangképző szerveinek hosszú fejlődése folyamán a tagolatlan hangjelek fonémákká, fonémá sorokká alakultak, amelyekkel gondolataikat szavakká, mondatokká formálták. Ebben a folyamatban a gondolkodással együtt fejlődött a beszéd kifejező készsége, amikor a közös munkavégzés folyamán az emberek már bonyolult összefüggéseket, információkat is közölni tudtak egymással.

A közös nyelvű kommunikáció segítségével az embercsoportok szerveződni tudtak. Sors és érdekközösségek jöttek létre, amelyekben kialakultak az együttélés szabályai, a megmaradást szolgáló erény és bűn alapvető fogalmai. Kiválasztódtak a vezetők, s a munkamegosztás folyamán létrejött a magántulajdon és az állam, amely a közös belső és külső érdekeket már elfogadott erőszakos eszközökkel gyakorolta. Elkülönült a népességtől az államot fenntartó adópiramis, a szokásjogok törvényekké alakultak. *Az írással az információk őrzése, felidézhetősége függetlenné vált az emlékezettől. A nyelv tárgyiasult.*

Az emberiség fejlődése az eltérő földrajzi és egyéb körülmények miatt sem volt egységes folyamat. Az első, nagy jelentőségű írások a fejlett folyamparti ókori államok területén jöttek létre. Amikor a *közigazgatásban az információk rögzítése már elemi igényként jelentkezett*, hogy az adókat, törvényeket, stb. fel tudják jegyezni. Alkotóiktól a szomszéd népek is átvették írásukat és a saját nyelvükön alkalmazták szükségleteik kielégítésére. Ettől lett egy írás jelentősebb a többi elhalt íráskezdeménytől.

Az írások történetét is ebben a folyamatban lehet csak tudományos igénnyel vizsgálni.

Írástörténeti kerekasztal kutatásának legújabb eredményeiről

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2024. március 29.

Mandics György, Bérczi Szaniszló, Szekeres István, Varga Béla és Záhonyi András vitatta meg az írástörténet legújabb felismeréseit, újdonságait.

Záhonyi András:

Csillagképek és írásrendszerek

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2024. április 26.

A csillagos ég visszatérő alakzatai megihlették a művészek, a vallásalapítók, a tudósok, a társadalom vezetőinek képzeletét. Az állattartók és a növénytermesztők, a hajósok és a katonai vezetők is figyelembe vették a várhatóan (ciklikusan) visszatérő éghajlati-hőmérsékleti változásokat.

Az égen szabad szemmel is megfigyelhető alakzatok az írásrendszerek kialakítóit is megihlették.

Ezekről a hatásokról, az egyes írások közös vonásairól volt szó előadásban.

Mandics György:

Bolyai János – és az írásrendszerek, a matematika alapjai

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2024. május 31.

Mandics György költő és matematikus a *Róvott múltunk* című három kötetes, 2000 oldalas művében áttekintést adott az írástörténet (főleg a rovásírások) történetéről, az írásemlékekről.

Idei előadása legújabb eredményeiről szólt: Somogyi Antal írásgyűjteménye, Csepel és Sellye nevének felbukkanása rovásszövegeinkben, a türk feliratok újraértelmezése, Bolyai János geometriai meglátásai és Üdvtana – ezen utóbbiakról *A kör négyszögesítése* c. verseskötetében is részletesen ír) számolt be.

Dr. Bérczi Szaniszló:

A beszéd kialakulása

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2024. június 28.

Az előadás témája volt: a kutatás legfrissebb eredményei, hangtani, nyelvészeti és jelelméleti megfigyelések, észrevételek.

Rumi Tamás és Sípos László:

A székely-magyar rovásírás korszakai, a rovás szabványosítása

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2024. szeptember 27.

Nemzeti írásunk története, szakaszai – szerepe az oktatásban, mérnöki szemmel.

A különböző rovás-ABC-k.

A szabványosítás eredménye.

Dr. Czeglédi Katalin és Dr. Bérczi Szaniszló:

Czuczor Gergely és Fogarasi János: A magyar nyelv szótára

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. október 25.

A méltatlanul elavultnak minősített, ám mégis óriási jelentőségű gyökszótár jelentőségét, rendszerezési elveit és 110 000 szavas szóállományát mutatta be a nyelvész és a beszédkutató-fizikus – Marác László gondolataival kiegészítve.

Szekeres Sándor díszvendég részvételével:

Évzáró szakmai megbeszélés

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. november 29.

Szekeres Sándor elvégezte a Heribert Illig által „felismert” időcsúsztatás elmélet adatainak ellenőrzését a Stellarium programmal (*Stellarium Astronomy Software* – s világhálóról letölthető). Ennek segítségével sokezer évre vissza lehet pörgetni a Földről látható csillagállásokat.

Megvitattuk a kutatási tervet 2025-re – kics csoportos formában, pogácsa és üdítő fogyasztása közben.

Saját készítésű, apróbb ajándékokkal leptük meg egymást.

2025

Berényi László:

Szkíta világszemlélet jelképei (a barlangrajzoktól a Szent Koronáig).

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. január 31.

A szkíta világszemlélet jelképei rendszerbe foglalhatók és a magyar nyelv segítségével könnyen értelmezhetők.

A „kozmosz EGYségadatnak” nevezhető világszemlélet egyes (máig élő) jelképei már a barlangrajzok között is megjelentek.

A jelképek a „Háromság, mint EGYség” szerkezetű (holisztikus) világszemléletről tanúskodnak, melynek teljes értékű megjelenítése a Szent Koronával, mint egy öt dimenziót felölelő holografikus filmmel volt lehetséges.

Veszelszki Ferenc:

Szkíta világkör kialakulása és az írásrendszer.

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. február 28.

Vázlat:

Kirajzások sorozata a Kárpát-medencéből

Szkíta világ kialakulása és annak megerősödése

A világban kialakuló animisztikus jelenségek megjelenése és jelrendszerek kialakulása

A világ alakulása zenei és jelek vonatkozásában

Korai jelek rendszerbe foglalása és a Szkíta nyelv lassú kialakulása

Boszniai gyámkö és a rajta található jelek rejtélye

Régészeti feltárások és a cserép hagyatékok megjelölése

Tiszatáji kultúra kialakulása

Körös kultúra kialakulása

Vonaldíszes kultúra (Lengyeli kultúra)

Herpályi kultúra, magaslatok és a védművek kialakulása
Badeni kultúra, mint cserép kultúra, és vegyes kultúrák kialakulása
Szkíta nyelv és kultúra megjelenése - vallások kialakulása
Újabb kultúrák kialakulása, Kukuteni kultúra
Városok a föld alatt (Hettita világ kialakulása)
Városok a föld felett (Hettita birodalom kialakulása)
Nyelv és élet a földön (írás és a jelkészlet kialakulása)
Régészet és a nyelv, amely jelzésértéket képvisel

Szekeres István:

A 'magyar' népnév és három „ismeretlen eredetű” szavunk etimológiája. A magyar nyelv történeti etimológiai szótárában „ismeretlen eredetű” szavaink.

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. március 28.

A 'magyar' népnév etimológiája az elmúlt évtizedekben többször foglalkoztata, mert nyelvünk és történelmünk olyan „örökzöldje”, ahol a fantázia különösen nagy teret nyert. Közismert, hogy népünk lovasnép volt. A legtöbb közmondásunk is a „ló”-val kapcsolatos. A Nikolsburgi Ábécében is ott van az ó-kínai 'ma' ('ló') piktogramból nyelvünkön képzett betű, akrofoniás (szókezdő) 'L' hangértékkel. Az ó-kínai 'ló' piktogram kínai 'ma' neve előtagja 'magyar' népnévünknek és a magas hangrendű 'Megyer' (törzsnév) változatnak is. Amely magas hangrendű 'me' előtag, az „ismeretlen eredetű” 'mén' szónak is töve. Ahogy előtagja a 'ma' a TESz által szintén „ismeretlen eredetű”-nek tartott 'makacs' és 'makrancos' szavunknak is. Az előadó az előadásomban tényadatokkal vezette le 'magyar' népnévünk, és az „ismeretlen eredetű” 'ma'-tövé szavaink történetét.

Dr. Oláh Zoltán:

A magyar rovásírás ősiségével kapcsolatos genetikai bizonyítékokról.

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. április 25.

A HANGFOGLALÓ anyanyelvi rovás jeleink bizonyítható kezdetei a Kárpát-medencében millió évesek.

Az *archeogenetika/régészeti genomika* perdöntő fordulatot eredményezett a korai, az utolsó jégkorszak (~18000 év) utáni nem nomád Kárpát-medencei, és a kései hun, avar, magyar, kun/besszarábiai vándor seregek valószínűsíthető nyelvének, képírásának és márkajelzéseink kutatásában. <https://demokrata.hu/tudomany/itt-voltunk-mindig-112397/>

Dramai fordulatot hozott annak felismerése, hogy a műveltségünket nem nomád honfoglalóknak, hanem a több millió éve a Pannon ÖSTENGéRI HANGFOGLALÓ őseink köszönhetjük, s nem a törzsi eliteknek.

https://epa.oszk.hu/01400/01445/00066/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2023_1_1101-1151.pdf

A *népeknek sem tekinthető fegyveresekkel vándorló bajtársi elit* esetében a 2000-től komolyan vehető régészeti @DNS-olvasatokon alapuló szöveges genomvizsgálatok esetében bebizonyult, hogy a végtelen keleti pusztákról benyomulók esetében csak az elsőszülött fiú számított az anyai vérvonalak pedig nem. Már pedig Benőnket a rovás- és kép-írás szempontjából HANGFOGLALÓ anyanyelvünk eredete felől érdemes megközelíteni (BIOGNOZIS, 2025;

Bohme, Begun, Holmes, Lechner, & Ferreira, 2024; Gerber et al., 2024; Gneccchi-Ruscione et al., 2024; Maroti et al., 2022; Neparaczki et al., 2019; Szabados, 2025; Török, 2025; Wang et al., 2025)

Örökítőanyag, azaz a DNS-szövegolvasatok számítógépes összehasonlító DNS-nyelvészeti szempontból akkor tudunk népről népességről beszélni, ha a tagjai évezredekken egy területen élnek és egymás közül választanak párt, számon tartják a nemzetség és családfáikat, és igyekeznek elkerülni a közeli rokon, unkatestvér házasságokat.

HIVATKOZÁS?

- BIOGNOZIS. (2025). A HUN AVAR törzsi elit vérvonal Kárpát-medencén kívül alakult ki nem Pannonia őslakosaival keveredve. <https://www.youtube.com/watch?v=12ASYc0A-rE>
- Bohme, M., Begun, D. R., Holmes, A. C., Lechner, T., & Ferreira, G. (2024). Buronius manfredschmiedi-A new small hominid from the early late Miocene of Hammerschmiede (Bavaria, Germany). *PLoS One*, 19(6), e0301002. doi:10.1371/journal.pone.0301002
- Gerber, D., Csaky, V., Szeifert, B., Borbely, N., Jakab, K., Mezo, G., . . . Szecsenyi-Nagy, A. (2024). Ancient genomes reveal Avar-Hungarian transformations in the 9th-10th centuries CE Carpathian Basin. *Sci Adv*, 10(51), eadq5864. doi:10.1126/sciadv.adq5864
- Gneccchi-Ruscione, G. A., Racz, Z., Samu, L., Szeniczey, T., Farago, N., Knipper, C., . . . Hofmanova, Z. (2024). Network of large pedigrees reveals social practices of Avar communities. *Nature*, 629(8011), 376-383. doi:10.1038/s41586-024-07312-4
- Maroti, Z., Neparaczki, E., Schutz, O., Maar, K., Varga, G. I. B., Kovacs, B., . . . Torok, T. (2022). The genetic origin of Huns, Avars, and conquering Hungarians. *Curr Biol*, 32(13), 2858-2870 e2857. doi:10.1016/j.cub.2022.04.093
- Neparaczki, E., Maroti, Z., Kalmar, T., Maar, K., Nagy, I., Latinovics, D., . . . Torok, T. (2019). Y-chromosome haplogroups from Hun, Avar and conquering Hungarian period nomadic people of the Carpathian Basin. *Sci Rep*, 9(1), 16569. doi:10.1038/s41598-019-53105-5
- Szabados, G. (2025). A V-X. századi HUN-AVAR-MAGYAR elit egymással, s nem a TISZATÁJ HANGFOGLALÓ vérvonalával keveredett! <https://youtu.be/ywoIYyUr4n0>
- Török, T. (2025). Máig NEM beszél senki az avar, magyar, kun, kipcsak nyelveket itt a Pannon és Erdélyi medencékben! <https://youtu.be/-3zqlaPeesM>
- Wang, K., Tobias, B., Pany-Kucera, D., Berner, M., Eggers, S., Gneccchi-Ruscione, G. A., . . . Hofmanova, Z. (2025). Ancient DNA reveals reproductive barrier despite shared Avar-period culture. *Nature*, 638(8052), 1007-1014. doi:10.1038/s41586-024-08418-5

Dr. Bérczi Szaniszló:

A beszédfejlődés „őstörténete”.

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. szeptember 26.

Ma, a gondolkodásunkat a képi és hangzó világon át beérkező élmények alakítják – elsősorban. De az élmények összefüggéseit egy hosszú időn át fejlődött nyelv teszi elrendezetté.

Míg a képi világ, a tárgyak és cselekedetek világa az ősi idők óta nem nagyon változott meg az ember körül, addig a hangzó világ – a beszéd révén – „új életet kezdett élni” akkor, amikor az ember egyre elvontabb részleteket ragadott ki az életből és hangokkal fejezte ki a „jelenségvilágból kiemelt hasonló állapotokat”.

Őseink, hangok formájában már át tudták adni egymásnak az egyre halmozódó ismereteket. Ennek a gondolkodást és társadalmi létet megalapozó munkának a kezdeteit mutatta be.

Mai beszédünkötől indult visszafelé. Hosszan lépegetve a beszéd szerkezeti hierarchiájának lépcsőfokain, el egészen addig, amíg el nem jutott az „őslépésekig”.

Ezek a lépések az ősi gondolkodás képi világába viszik át a rendszertani elemzőt, aki a szétszedem-összerakom elvet fölhasználva jutott el az ősi állapotok fölismeréséig.

Ennek nyomán mutathatta be azt, hogy micsoda gondolkodás-beli szakadékot kellett átugrani beszédalkotó őseinknek az elvont gondolkodás létrehozásáig.

Hermányos Mária:

Mi van a rovásunkon?

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. október 31.

Az előadó képi gondolkodásmóddal megáldott tervezőgrafikus. Számára nyelvünk mély összefüggéseinek kapuját a székely-magyar rovásjelek nyitották meg. A rovásjelek jelképi jelentése szembetűnő az anyanyelvünkön gondolkodók számára.

Több évtizedes megfigyelései a Czuczor–Fogarasi szótár szókészletére alapozva a korábban már leírt jelentéseket tágítják, finomítják. A hangokra, mint vezérhangokra épülő szógyökök jelentéskörét vizsgálva megmutatkozik, hogy minden hangunknak önálló jelentésvonzata van. A hangzás (fonéma) és képe (morféma) rezonancia elvén történő keletkezésével szervesen összetartozik, azaz a rovásjel valódi jelkép, képírás, hangképírás.

A rovásjeleket nem alfabétiában, hanem formai bonyolódásuk szerint állította sorrendbe, az egyszerű egyenes szártól indulva, a két párhuzamos szárú, a metsződő, majd az íves vonalakra épülő jelek sorával. Ez a rend teremtette meg dolgozata (előadása), és a GYÖK-erek, hangképversek könyve* szerkesztési alapelvét is. A kiadást támogató MÖF berkein belül vált a Magyar Anyanyelv- és Kultúratulajdonosok Közösségének (MAKK) vezetőjévé, mely tisztésge további elmélyült „nyelvbúvárrá” avatta. E közösségnek tagja minden magyarul gondolkodó ember, és ugyanolyan nyelvhasználói jogokkal bír, mint az anyanyelvünket egyetemi szinten kutató képzett nyelvész, akadémista társaink.

* Hermányos Mária *GYÖK-erek 1-11. Mi van a rovásunkon? HANGKÉPVERSEK. A Magyar Ökoszociális Fórum Európai Kommunikációs Intézet (MÖF-EKI) tájirodalmi sorozata 2. kötet Szántó János kiadása, Csömör, 2019. ISBN 978-963-87931-6-4 (Második, átdolgozott kiadás).*

<http://mek.niif.hu/20000/20011/20011.pdf>.

Dr. Czeglédi Katalin:

A magyar nyelv nyelvtana turáni alapokon.

Budakalász, Kós Károly Művelődési Ház, 2025. november 28.

Látható, *a magyar nyelv nyelvtana turáni alapokon működik.* Az uráli (vagy finnugor) alapokon megírt nyelvtan nem működik, mert ilyen alap sohasem létezett, az kitalált. Ezzel szemben *a turáni ősn nyelv, amelyet az ős-turáni nép beszélt a Volga-Urál vidékén, maga a valóság. Ez a nyelv összhangban van a valósággal, a természet működésével.*

Fontos, hogy a magyar és a székely nyelv közvetlenül szkíta gyökerű, és a szkíta pedig a turáni utóda, ugyanakkor a szkíta közvetlen előzménye a szaka.

Lényeges, hogy a magyar nép és nyelv Árpádnak a Kárpát-medencébe való bejövetele óta magában foglalja a Kárpát-medencébe korábban bejött turáni gyökerű népeket és nyelveket, köztük a szkítát, hunt, avart stb. Hozzáteesszük, hogy a székelyek jóval Árpád előtt bejöttek a Kárpát-medencébe. Következésképp Árpád bejövetele óta a magyar magában foglalja a turáni

ősnépet és nyelvet az utódainak nagy részével együtt. Valójában itt van a nyelvünkben, a magyar nyelvben az ősi turáni és annak az utódainak a nyelve, amelyet Eurázsia nagy területén használtak és ma is használnak.

Ez azt is jelenti, hogy a magyar őrzött meg a legtöbbet, a leggazdagabban a teremtés kezdetétől a mai napig a nyelv, tudás, kultúra stb. terén. A kutatás során pedig a többi turáni utódnyelv, nép, kultúra megismerése mindezt pontosabbá és még gazdagabbá teszi.

A két előadássorozatunk 2026-ban is folytatódik Budapesten és Buda-
kalászon (*előzetes tervezet* a következő oldalon).

Tervezett előadások 2026-ban:

Arany10 Kultúrház, Budapest:

Dr. Grandpierre Atilla:

Az ősi magyar kultúra és a társadalom meghatározó értékrendje

Dr. Prokopp Mária:

A magyar Sion építészeti megjelenítése a reformkor kezdetén. – Rudnay Sándor hercegprímás (1819-1831). (Könyvbemutató)

Mandics György:

A rováskrónika hozadéka a magyar őstörténet számára

Záhonyi András:

A szarvasi tütartó felirata -- olvasási kísérletek

Deák István:

A káoszból rend – A magyar őstörténet megoldása

Dr. Tímár Sándor:

Kelta mitológia és magyar népmesék

Dr. J. Újváry Zsuzsanna:

Magyar nagyszonyok és kertjeik a kora újkori Magyarországon

Szekeres István:

Röpcédulákban írástörténet. Egy eltiport élet története.

Dr. Bauer László:

Nagyszentmiklósi aranykincs rovás feliratának olvasata

Kós Károly Művelődési Ház, Budakalász:

Kontos Gábor:

Dicsőséges Rákosmezei Országgyűlések és a Király-koronázó domb.

Dr. Braun László:

A nagyszentmiklósi kincs rovásfeliratainak olvasata

Mandics György:

Bolyai János és az írásrendszerek matematikai alapja *Petrás Mária és Döbrentei Kornél:*
Moldvai csángó hagyományok, énekek, és kerámiabemutató. Szépirodalmi bemutatkozás

Dr. Oláh Zoltán:
Ötzi és a Bádén-Pécéli kultúra genetikája

Szekeres István:
Ifjúkori verseim és az írástörténet

Dr. Révész Péter:
Lehetett-e az „uráli őshaza” a Kárpát-medence?

Dr. Bérczi Szaniszló:
A „beszédfejlődés” őstörténete

Záhonyi András:
Napok, hónapok, bolygók, számok – sejtések, töprengések

Gajdos Zsolt:
Ókori numizmatikai érdekességek

Örömteli hír Dr. Bérczi Szaniszlóról, a ZMTE Tudományos Tanács tagjáról:

„2024-05-01

Bérczi Szaniszló nevét kapta egy kisbolygó

A kisbolygók elnevezéséről a Nemzetközi Csillagászati Unió (IAU) illetékes bizottsága dönt, a felfedezők javaslatának figyelembe vételével. Az annak idején 2011 QA₇ ideiglenes jelölést kapott, 2011. augusztus 9-én a Piskésetetői Obszervatóriumban felfedezett főöbéli kisbolygó ezentúl a **(553438) Bércziszaniszló** nevet viseli. A felfedezők: Sárneczky Krisztián és Pál András.

Az 1950-ben született Bérczi Szaniszló, aki korábban volt a MANT alelnöke, jelenleg az Elnökség tagja, az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) nyugalmazott egyetemi docense. Fő kutatási területei a planetológia, meteoritek, holdkőzetek, a Naprendszer és a bolygótestek fejlődése, planetáris geológia.

(Fotó: szinhaz.hu)

Kutatómunkáján túl oktatási és ismeretterjesztő tevékenysége is jelentős. A MANT tagjainak is számos alkalommal tartott előadást a NASA Apollo-programjából származó holdkőzetmintákról, és a nevéhez fűződik a Hunveyor-Husar egyetemi gyakorló űrszondamodell-rendszer megalkotása.

Gratulálunk Bérczi Szaniszlónak abból az alkalomból, hogy kisbolygót neveztek el róla!
[IAU Working Group Small Bodies Nomenclature \(WGSBN\) Bulletin](#), Vol. 6, No. 4 (2024. április)
[Bérczi Szaniszló az ELTE Fizikai és Csillagászati Intézetének honlapján](#)”

(<https://www.mant.hu/berczi-szaniszlo-nevet-kapta-egy-kisbolygo>)

Huba vezér szoboravató

Nyitraacsehi Jurta Látványtár

2025. augusztus 30.

Beke Zoltán, a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület elnöke és Csámpai Ottó, a Jurta Látványtár vezetője, a ZMTE titkára, együtt leleplezte le Huba vezér szobrát, majd Beke Zoltán megtartotta ünnepi köszöntőjét. Beszédében több témára kitért, kezdve Huba vezér harci műveletére a térség birtokba vételénél, a 40 éves Zürichi Magyar Történelmi Egyesület tudatformáló szerepére és a magyar nemzet dicső múltját bizonyító tényekre, amelyek ösztönzésül szolgálhatnak ifjúságunk nevelésénél. Beszéde alább olvasható.⁶⁸⁸

Huba vezér mellszobra előtt Dr. Csámpai Ottó és Beke Zoltán ZMTE-elnök.

Tisztelt jelenlévők, kedves egybegyűltek!

Engedjék meg, hogy a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület nevében szeretettel köszöntsem Önöket. Nagyon örülök, hogy itt lehetek ezen a Huba vezér emlékének szoboravató ünnepségen, s még nagyobb megtiszteltetés számomra, hogy a Jurta Látványtár vezetője Dr. Csámpai Ottó és családja engem kért fel arra, hogy beszédet mondjak ezen ünnepi alkalomból.

Bevallom kicsit ódzkodva vállaltam el ezt a szerepet, mert hisz mit is mondhatnék én, a kisember a nagy Huba vezérről, aki egyike volt annak a hét törzs vezérének, akik Árpád fejedelemmel érkeztek a Kárpát-medencébe az Úr 895-ik évében. Ez az évszám a Honfoglalás éveként rögződött belénk még iskolás korunkban, legalábbis azokba, akik magyar iskolában tanulták a történelmet, mert nekünk ezt is tanították. Ha utána számolunk, akkor éppen 1130 éve annak, hogy Árpád fejedelem seregével és népével átjött a Vereckei szoroson és elfoglalta a Kárpát-medencét, jobban mondva a legújabb kutatások szerint visszafoglalta azt a területet,

⁶⁸⁸ Bővebben lásd Ochaba Tímea: Huba honfoglaló vezérnek állítottak szobrot Nyitraacsehin. *Felvidék ma* 2025. 08. 31. <https://felvidek.ma/2025/08/31/huba-honfoglalo-vezernek-allitottak-szobrot-nyitraacsehin/>.

mely valaha a magyarok által lakott vidék volt. Ez lehet, hogy egyeseknek az itt jelenlévők közül meglepő, de így van.

A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület az idén negyven éves. Ez egy svájci Egyesület, melynek kigondolói, akik java része nem magyar nemzetiségű volt, azért hozták létre ezt a szervezetet, hogy próbálja bővebben felkutatni a magyar őstörténetet. Az indította őket erre az útra, mert a nyugati krónikákban nagyon sok helyen írnak a magyarokról, de hogy *valójában pontosan kik is voltak? – szkíták, szarmaták, hunok vagy avarok? – honnan jöttek, ha egyáltalán jöttek? – vagy visszajöttek? – vagy, hogy miként és hogyan éltek?* – nagyon keveset tudni! Az Egyesület főképp a magyar őstörténet kutatásával foglalkozik a tudomány minden szakágának területén. Tagjai sokrétű tudással rendelkeznek. Van köztük történész, régész, antropológus, nyelvész, genetikus, szociológus, s egyéb más szakágak jeles kutatói, tudósai. A legújabb genetikai kutatások bebizonyították, hogy a Kárpát-medence több ezer éve lakott, s a talált régészeti leletek és csontok megvizsgálása alapján megállapították, hogy azok génjei legnagyobb százalékban a mai magyarokban mutathatók ki.

Így nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy Árpádék hazajöttek, a hét vezér megkötötte a vérszerződést, s a vezérek közt felosztódott a visszafoglalt terület s megalapítódott az ország, melynek határai mind a mai napig szemmel láthatóak az Európa hegy és vízrajzi térképén.

Anonymus gesztájából tudjuk, hogy „Árpád vezér, mikor látta, hogy vitézei jóvoltából ilyen nagy dicsőségre és bátorságos állapotra tett szert, sok katonát hadba küldött, hogy menjenek fel Nyitra váráig. Ezeknek a hadra kelő katonáknak a vezéreivé Szovárdot és Kadocsát rendelte, meg Hubát, a fejedelmi személyek egyikét” – amint az olvasható a Huba vezér szobrának ünnepélyes felavatásának meghívóján is.

Tovább folytatva a gesztát „Szovárd, Kadocsa meg Huba, akinek leszármazottja az okos Szemere, mikor látták, hogy az a sok nép minden háború nélkül meghódolt nekik, nagy lakomát csaptak; majd az előkelőbb lakosoknak, akik fiaikat kezesül adták, különböző ajándékokat osztogattak, s őket jó szóval, harc nélkül Árpád vezér hatalma alá vonták, sőt hadjárataikra magukkal is vitték, kezesül kapott fiaikat pedig többféle ajándékkal egyetemben Árpád vezérhez küldötték.”

Persze azért ne gondolja senki se, hogy Nyitra és környékének elfoglalása olyan könnyen ment volna. Meg kellett azért jócskán harcolniuk Hubának és a két vezérnek, hadaikkal együtt. Amint azt szintén Anonymus gesztájából tudjuk, „Attila király halála után azt a földet, amely a Vág és a Garam között a Dunától egészen a Morva folyóig terül el, a csehek hercege foglalta el, és egyetlen hercegséggé tette. Abban az időben pedig a csehek hercegének kegyelméből Zobor lett a Nyitrai vezér.”

A beszédem elején említett nyugati krónikákban többek közt az is olvasható, hogy eleinket anno még imáikba is foglalták, melynek egy része arról szól, hogy „a magyarok nyilaitól ments meg Uram engem”.

Nos, hát a Nyitra folyónál is Huba és vezérei csapatukkal ezt a taktikát gyakorolták. Négy napon keresztül harcoltak Zobor, nyitrai vezér és katonáival, azonban negyedik nap „a csehek és az összes nyitrai szlovének, mikor látták a magyarok vakmerőségét, és a nyílzáport már nem bírták tovább, megfutamodtak, s hogy életüket megmentésük, nagy rettegve nyakra-főre bezárkóztak Nyitra városába.” A várost másnap Szovárd, Kadocsa és Huba vezér katonáikkal ostromolni kezdték és sikerült is elfoglalniuk hadaikkal.

Árpád fejedelem Huba vezért hősiességéért megtette Nyitra és más várak ispánjává valamint tulajdon földet is adott neki a Zsitva folyó mellett a Törzsök-erdőig.

A hálás utókor nem feledvén Huba vezér tetteit és cselekedeteit, „a Zobor-hegyen 1896-ban Huba vezér emlékére millenniumi emlékmű épült fehér gránitból, négy turulmadárral. A húsz méter magas emlékoszlopot 1896. augusztus 30-án avatták fel, melyet azonban 1921. február 9-én cseh légionáriusok ledöntötték. Mostanra már csak a hengersizű talapzat maradt meg belőle a helyszínen.” – írja a korabeli sajtó. De Csámpai Ottó családja eredményes kutatásának köszönhetően egy-pár szobormaradvány itt található a Jurta Látványtárban a ma avatásra kerülő Huba vezér szobra közelében.

Nagyon nemes gondolat volt, hogy napra pontosan a hon(vissza)foglalás 1130. évfordulója alkalmából egy új Huba vezért megörökítő szobrot avathatunk itt Nyitraacsehiben az egykori Nyitrai ispán és várúr tiszteletére, melynek alkotója a neves Turi Török Tibor szobrászművész, kinek mára már számos szobrát láthatjuk szerteszét a Kárpát-medencében.

Mától nemcsak a székesfőváros, azaz Budapest ékeskedhet a Honfoglalási Millenniumi emlékmű emelvényén elhelyezett Huba vezér szobrával, hanem Nyitraacsehi is bevonul a történelembe.

Bárki, aki megtekinti ezt a szobrot, emlékeztesse a dicső múltra, a magyarok újra bejövételére a Kárpát-medencébe, s az azt követő államalapításra, Szent-Istvánra s a Szent Koronára, mely egyesítő szerepet játszott az itt élő nemzetek és nemzetiségek számára. Mi, mai magyarok büszkék lehetünk múltunkra, eleinkre, mert egy nagyon is átgondolt megerendszert és alkotmányt hagytak ránk, mely a világ legrégebbi alkotmánya. S a Szent Koronánk egyedüli a világon, ami apostoli, azaz a magyar király nem függött a pápától. Ezen tények ismerete erősítse a mi nemzettudatunkat és történelemtudatunkat. Adjuk gyermekeinket magyar iskolába és ne féljünk velük magyarul beszélni, mert a világon ez a legtökéletesebb nyelv, mely több ezer éves múltra tekint vissza, s az a sajátossága, hogy ez alatt az évek alatt vajmi keveset változott. Adjuk át nekik mesekincsünket, népdal és néptánc készletünket, mely mind-mind az ősiséget hordozza magába. Őseinket tartsuk tiszteletben, s adjunk hálát a Jóistennek, hogy voltak nekünk és hogy ennyi mindent ránk hagyományoztak. Emlékezzünk rájuk, mint ahogy azt tesszük a mai napon is Huba vezérre emlékezve.

Isten áldd meg a magyart! Soli Deo glória. Egyedül Istené a dicsőség.

Köszönöm, hogy meghallgattak.

MEGHÍVÓ
HONVISSZAFOGLALÁS 1130
(895-2025)
a nyitracsehi JURTA Látványtárban

*„Árpád vezér mikor látta, hogy nagy
dicsőségre tett szert, sok katonát
hadba küldött, hogy menjenek fel
Nyitra váráig. A hadra kelő
katonáknak a vezéreivé
Szovárdot és Kadocsát
rendelte, meg Hubát,
a fejedelmi személyek
egyikét.”*

*Anonymus:
Gesta Hungarorum*

**2025. augusztus 30-án,
szombaton, 16:00 órai kezdettel**

**HUBA vezér szobrának ünnepélyes felavatása
a JURTA Látványtárban, a szobor alkotója
Turi Török Tibor szobrászművész részvételével**

Műsor:

Zoboralja himnusza

**Ünnepi köszöntő: Beke Zoltán, a Zürichi Magyar Történelmi
Egyesület elnöke**

Szózat

A műsor keretében többek között közreműködnek:

**Földessy Laura ének, táltosdob, Földessy László pánsíp, tárogató,
Csámpai Noémi vers, Gálik Dóra fuvola**

Elérhetőség: Nyitracsehi (Čechynce), Nyitrai u. 236. Parkolási lehetőség a jurta udvarában.

***Az Acta Historica Hungarica Turiciensia,
és a Pannon Kultúraközösség Kutató és Képző-
központ Folyóirata***
2023-as és 2024-es számai:

<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XXXVIII. évfolyam 2. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2024/A. ISSN 2297-7538 https://epa.oszk.hu/01400/01445/00068/pdf/ és https://epa.oszk.hu/01400/01445/00068/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2023_3.pdf</p>
<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XXXIX. évfolyam 1. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2024/A. ISSN 2297-7538 https://epa.oszk.hu/01400/01445/00069/pdf/ és chrome-https://epa.oszk.hu/01400/01445/00069/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2024_1.pdf</p>
<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XXXIX. évfolyam 2. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2024/B. ISSN 2297-7538 https://epa.oszk.hu/01400/01445/00070/pdf/ és https://epa.oszk.hu/01400/01445/00070/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2024_2.pdf</p>
<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XXXIX. évfolyam 3. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2024/C. ISSN 2297-7538 https://epa.oszk.hu/01400/01445/00071/pdf/ és https://epa.oszk.hu/01400/01445/00071/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2024_3.pdf</p>
<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XXXIX. évfolyam 4. szám. Somlói István József: Rekonstrukció (Színes kronológia) – Tézisek. ISSN 2297-7538 https://epa.oszk.hu/01400/01445/00072/pdf/ és https://epa.oszk.hu/01400/01445/00072/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2024_4.pdf</p>
<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XL. évfolyam 1. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2025/A ISSN 2297-7538 https://epa.oszk.hu/01400/01445/00073/pdf/ és https://epa.oszk.hu/01400/01445/00073/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2025_1.pdf</p>
<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XL. évfolyam 2. szám. Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2025/B. 40 éves a Zürichi Magyar Történelmi Egyesület (Ungarisch Historischer Verein Zürich) ISSN 2297-7538 https://epa.oszk.hu/01400/01445/00074/pdf/ és https://epa.oszk.hu/01400/01445/00074/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2025_2.pdf</p>
<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XL. évfolyam 3. szám. Rihmer Aurél: Az Osztrák-Magyar Monarchia Haditengerészete. Páncélosok „mindenkori csatahajó osztály” és cirkálók. A flotta a sajtó tükrében. ISSN 2297-7538 https://epa.oszk.hu/01400/01445/00075/pdf/ és https://epa.oszk.hu/01400/01445/00075/pdf/EPA01445_acta_hungarica_2025_3.pdf</p>
<p>Acta Historica Hungarica Turiciensia XL. évfolyam 4. szám. . Pannon Kultúraközösség Kutató és Képzőközpont Folyóirata 2025/C ISSN 2297-7538 Jelen kötet.</p>